

Verslag Ontwikkelgesprek bacheloropleiding Logopedie

25 juni 2020

Aanwezig:

Van de visitatiecommissie: voorzitter/domeindeskundige, NQA-auditor

Van de opleiding Logopedie: opleidingsmanager opleiding Logopedie (voorzitter ontwikkelgesprek), twee hogeschooldocenten, projectondersteuner, kwaliteitszorgmedewerker (verslag)

Op de agenda stonden vier onderwerpen (internationalisering, kennisagenda, strategische impact van de DT-flex en ontwikkeling van het beroep) die allemaal met elkaar verweven zijn.

1. INTERNATIONALISERING

De opleiding heeft in de afgelopen twee visitaties de aanbeveling gekregen dat internationalisering nog verder ontwikkeld zou moeten worden. De laatste jaren zijn veel stappen gezet, maar blijkbaar is dat nog niet voldoende. De visitatiecommissie heeft besproken hoe ver je kunt gaan met internationalisering voor een opleiding waarbij taal zo'n belangrijke rol speelt. Studenten hebben hier en daar keuzemogelijkheden om iets met internationalisering te doen en moeten Engelse literatuur lezen. De vraag is of studenten internationalisering verplicht in hun curriculum zouden moeten krijgen.

De insteek van de opleiding is dat studenten zelf voor internationalisering moeten gaan en hebben daarvoor op uitwisselingsniveau diverse mogelijkheden, zoals de Summerschool van SLP-IN, wat onderzoeksmogelijkheden bij relaties van de opleiding, projecten in het buitenland (Bali, Oekraïne, Karolinska Institutet Stockholm, University Sydney).

De visitatiecommissie geeft aan dat er meer vormen van internationalisering mogelijk zijn. Alleen mobiliteit is een beperkte opvatting van internationalisering. Er moet gekozen worden voor de vorm die past bij de opleiding.

- Internationalisering kan opgevat worden als mobiliteit. Daar zou dan een target voor gesteld kunnen worden, bv. 30% van de studenten neemt aan een vorm van internationalisering deel gedurende hun studie. De student in het visitatiepanel heeft als tip meegegeven om het voor studenten laagdrempeliger te houden door het dichtbij (bv. België) aan te bieden.
- De opleiding kan het ook in eigen land zoeken. Afgelopen 4 à 5 jaar is de vluchtelingenstroom toegenomen. Aandacht voor cultuursensitiviteit is ook een vorm van internationalisering.

De visitatiecommissie geeft aan dat de opleiding zelf moet aangeven hoe zij internationalisering als opleiding ziet, hoe het aangeboden wordt, wat het doel is, wat de targets zijn en wat het (meetbare) resultaat is.

Als antwoord op de vraag van de opleiding wat het doel zou moeten zijn verwoordt de visitatiecommissie de visie van de beroepsvereniging. Hoe zorg je ervoor dat studenten een breder blikveld ontwikkelen; dat ze leren om over grenzen heen te kijken. Op de CPLOL bijeenkomsten zijn er bijvoorbeeld nauwelijks leden te vinden (behalve docenten). Vanuit de beroepsvereniging wordt geprobeerd dat ook te stimuleren.

Er wordt vanuit het programma van de stage wel verdiepend onderwijs gegeven over culturele diversiteit en cultureel sensitief communiceren. Vanuit het werkveld is daar ook vraag naar, om het eigen culturele perspectief te doorbreken. Er zijn wel initiatieven op dit gebied, maar in de toekomst zouden die strakker neergezet kunnen worden. Er zijn al veel lijnen lopende die hier op aanhaken.

2. KENNISAGENDA en ONTWIKKELING VAN HET BEROEP (Onderwijs – Onderzoek – Werkveld)

Aan internationalisering zou je goed het onderzoek kunnen koppelen. Naar CPLOL gaan vaak docenten die onderzoeken gaan presenteren. Het werkveld ontbreekt daar in; voor logopedisten is het een hele investering en vaak niet direct toepasbaar in hun eigen praktijk. De logopedist is opgeleid tot therapeut en krijgt van de zorgverzekering ook geen geld/tijd om te investeren. CPLOL is echt onderzoeksgericht en daar toont de vrijevestigde sector geen interesse in. De vraag is hoe wij ervoor kunnen zorgen dat het wel interessant wordt voor studenten en logopedisten. De visitatiecommissie is van mening dat het werkveld iets praktisch aangeboden wil krijgen. De opleiding doet er al veel aan om aan studenten een andere visie mee te geven, maar in stages wordt dat eigenlijk weer van tafel geveegd.

Er zou meer gekeken moeten worden naar de onderzoeksresultaten; die zouden weer terug moeten naar de praktijk (breed binnen de regio of doelgroep) zodat het werkveld merkt dat betrokkenheid in kleinschalige onderzoek wel iets oplevert.

De opleiding is benieuwd naar de ervaringen van de logopedist met de coronamaatregelen? In een crisissituatie is er vaak wel veel meer mogelijk. Heeft de NVLF al een terugkoppeling waar de opleiding van kan leren? Hierop moet de voorzitter van de visitatiecommissie het antwoord schuldig blijven, maar zij zal er naar vragen en later op terugkomen.

Wat voor alle onderwerpen geldt: hoe kan de opleiding en/of de beroepsvereniging de actieve betrokkenheid van het werkveld vergroten. Vaak blijft het erbij dat het werkveld een vraag neerlegt en dat de opleiding gaat uitvoeren. Maar het zou goed zijn dat het werkveld werkelijk betrokken zou worden. Het hoort bij je werk als logopedist om je vak bij te houden om een goede professional te zijn/blijven. Er zou een gedragsverandering moeten komen om te doorbreken dat het werkveld verwacht dat alles uit het onderwijs moet komen.

Tot nu organiseert de opleiding stagebegeleidersavonden, houdt werkveldbijeenkomsten en biedt scholing aan aan stagebegeleiders. In de Col's wordt in onderzoeklijnen gedacht en er wordt een denktank opgezet om tijd en mogelijkheid te bieden aan het werkveld om in de Col's te participeren. Ervaring is dat commitment van de logopedist (opdrachtgever) essentieel is en daarom is het ook belangrijk om de nieuwsgierigheid van logopedisten te triggeren. De opleiding is bezig met de doorontwikkeling van de website die voor de visitatie is gemaakt om de zichtbaarheid van het onderzoek te verhogen. Het is een interactie, samenwerking moet van beide kanten komen, maar iedereen van het werkveld meekrijgen is lastig.

Ontwikkeling is het sleutelwoord. De opleiding leidt studenten op die breder kijken. Maar ook bij de opleiding zie je doorgewinterde stagedocenten en doorgewinterde onderzoeksbegeleiders.

Een goed alumni beleid is belangrijk om opgeleide studenten (met de gewenste karakteristieken) aan je te binden. Alumni zouden blijvend gebruikt moeten worden als klankbord en als vertegenwoordigers van het werkveld die zich actief mengen. Alumni betekent een goede ingang in het werkveld: relatief jonge mensen en opgeleid met CanMEDSrollen zoals we ze in de toekomst willen zien. Ook de beroepsvereniging is bezig met de vraag, hoe krijgen we het werkveld betrokken, hoe krijgen logopedisten de nieuwe ontwikkelingen mee. Dat is toch vaak voor het werkveld een tijdsaspect. En het is lastiger als je er gevoelsmatig weinig voor terugkrijgt.

De vraag is hoe we als LOOL en NVLF één gremium kunnen vormen en samen de logopedist handvatten bieden in de vorm van cursussen en teams met buddy's, (oude rot die jonge hond helpt).

De opleidingsmanager werpt de vraag op of je een houdbaarheidsdatum aan het diploma zou kunnen koppelen. Via het kwaliteitsregister is dat eigenlijk al geregeld. We zouden er meer naar toe moeten dat de logopedist niet zelf de ruimte geboden wordt om de zelfregistratie in te kleuren,

maar dat vanuit de NVLF aangegeven wordt dat als je over 10 jaar nog het vak wilt kunnen blijven uitoefenen je je volgens bepaalde lijnen moet blijven bijscholen. Het gaat daarbij om de vraag hoe je het beroep van logopedist kunt blijven uitvoeren; daar hoort onderzoek ook bij. Kun je niet (meer) aan de eisen voldoen, dan diskwalificeer je je en raak je je bevoegdheid kwijt. Naast dat we veel aanbieden, moeten we dit ook durven zeggen; de bloemblaadjes moeten bijgehouden en verder ingekleurd worden.

De CanMEDS worden al gebruikt in het kwaliteitsregister, maar het profiel van logopedist moet meer als basis genomen worden met een goed verhaal naar buiten. Welke kwaliteiten van de logopedist heb je nodig om logopedist te kunnen blijven? De beroepsvereniging en de opleiding moeten verder gaan ontwikkelen wat daarvoor nodig is. Nu is het te veel zoeken voor de logopedist. Het zou gekoppeld kunnen worden aan de rol onderzoeker. Dan wordt de doorontwikkeling van het vak vergemakkelijkt. Het werkveld vindt het wel lastig om in die denkwijze mee te gaan. Ook omdat logopedisten niet weten wat er allemaal speelt.

3. Strategische impact van DT-Flex en Ontwikkeling van het beroep / beroepsstructuur

De DT-Flex is opgezet, omdat de student in de oude DT tegen beperkende mogelijkheden aan botste. Studenten studeren op een andere manier; niet meer via een gebaand pad. Ook wilden wij een post-HBO-achtige opleiding op niveau houden. Wij hebben het vertrouwen dat we over 10 à 15 jaar een goede opleiding hebben om in te kunnen spelen op de verwachting dat er te weinig logopedisten opgeleid worden. En tenslotte zitten werkgevers niet te wachten op iemand die alles kan, maar juist op specialismen. De vraag aan de commissie is of zij vindt dat het een weg is die wij verder moeten ontwikkelen?

Twee jaar geleden is onderzoek naar specialisatie gedaan. Wat is er nodig aan zorg in de toekomst? Het idee is om het T-shaped model om te draaien. Er komt een tekort aan bepaalde zorgverleners en dan is er niet noodzakelijkerwijs behoefte aan een logopedist die alles kan. De basis zou dan de zorgverlener van de omgekeerde T moeten zijn en daarna zou hij in een vervolgtraject een specialisatie kunnen volgen. De vraag is wat de zorgverlener dan in zijn rugzak moet hebben.

De visitatiecommissie geeft aan dat gedacht zou moeten worden aan een basis van pedagogiek, motorische ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, psychologie, etc. Basaal moet gekeken worden naar wat nodig is en daarna specialiseren. We moeten steeds meer naar een multiprofessionele samenwerking toe. In de basis worden verschillende poppetjes in één poppetje gestopt en als de basis niet voldoende is, dan moet de cliënt/patiënt doorgestuurd naar de specialist. Dat komt dan in feite neer op een basisopleiding.

De beroepsvereniging heeft gekozen om geen specialisaties te starten. Onderzoek heeft uitgewezen dat niet het veranderde tarief de motivatie moet zijn, maar wat nodig is. De vereniging is voorstander van het idee van loslaten van de eenmanspraktijk. Er zou veel meer gezocht moeten worden in multidisciplinaire samenwerking: weten wie je partners in de omgeving zijn en niet meer dat eenzijdige van ik ben logopedist.

De opleidingsmanager geeft aan dat de rol van ondernemer dan op een bepaalde manier ingekleurd moet gaan worden en de voorzitter van de visitatiecommissie zou dat ook graag in het profiel van de logopedist verwoord zien met het idee erbij dat we het naar een ander niveau trekken. Niet een profiel dat 90% gebaseerd op de logopedist. De vraag is hoe we het profiel zo kunnen schrijven dat het het profiel van de logopedist van de toekomst wordt. Hoe je moet ondernemen, moet logopedisten goed meegegeven worden. Vanuit het document zou het werkveld meegenomen

moeten worden in de toekomst. Punten die je als logopedist moet behalen is daarbij een sterk sturingsmechanisme.

De KP is een uitvoerend orgaan en binnen de KP is de NVLF de grootste beroepsvereniging. Maar als andere beroepsverenigingen hier niet in mee willen, dan moet er wellicht een eigen KP komen. Via stagestudenten hoort de opleiding vaak: "op de opleiding heb je het geleerd, maar nu gaan we je het echt leren". Zo'n houding van het werkveld maakt verandering wel lastig. De pandemie is wel goed geweest voor de veranderingsgezindheid op vlak van telelogopedie. Het overgrote deel van de beroepsgroep blijkt wel flexibel te kunnen zijn. Als beroepsvereniging moet er soms dat duwtje gegeven worden en moet wellicht niet altijd aardig zijn.

Op dit moment kunnen alle logopedisten een punt voor het kwaliteitsregister krijgen voor het geven van online-logopedie.

De opleidingsmanager waarschuwt de beroepsvereniging er voor om met beroepsbeelden aan te geven hoe de beroepsstructuur er over 15 jaar uit moet zien. Dat is namelijk heel moeilijk te voorspellen. Dat wordt beaamd door de voorzitter van de visitatiecommissie: de NVLF denkt er over na waar over 10 à 15 jaar behoefte aan is en welke handvatten zij daarvoor moet geven. Doorlopend zal gekeken moeten worden wat bijgesteld moet worden. De NVLF heeft flexibiliteit hoog in het vaandel.

Binnen de NVLF komt een platform en dat is misschien een mooi platform om meer aan kruisbestuiving te doen. Het wordt op verschillende niveaus gebouwd en lijkt een beetje op facebook (bloggen, vragen, buddysysteemachtig) en er is plek voor opleidingen vanuit de gedachte: we doen het met elkaar. De student zou daar zijn vraag op kunnen stellen. Het platform zou een ondersteunend middel kunnen zijn.

Het lastige om het ook te gebruiken als zoekmachine naar mensen met dezelfde expertise is dat mensen dat zelf moeten bijhouden met als risico dat informatie snel verouderd. Maar het is wel het onderzoeken waard.

Het platform wordt nu in een pilot gedraaid. Meedoen mag en kan altijd, als je ideeën hebt: het is een systeem dat je steeds kunt uitbouwen. De opleiding geeft aan dat, als de NVLF feedback wil op de pilot, wij dat graag bereid zijn te geven.

Een van de visitatiecommissieleden wil graag weten wat de ervaringen met het lesgeven tijdens de coronacrisis zijn. Zijn er nieuwe werkvormen of methoden ontwikkeld of blijvend veranderd? Collega's zien soms in online-onderwijs verbetering/efficiëntie. Tegelijkertijd is logopedie een vakgebied waar heel veel geleerd wordt door te doen en daar heb je fysiek onderwijs bij nodig. Het was al beleid om alle toetsing te digitaliseren. Dat moet in 2025 klaar zijn. Door de coronacrisis is acuut een heleboel aangepast en een aantal collega's is anders naar hun toets gaan kijken en maken mogelijk makkelijker de stap naar de digitalisering ervan. En veel meer mensen hebben nu gebruik gemaakt van/geëxperimenteerd met een aantal digitale mogelijkheden.

De opleidingsmanager bedankt de voorzitter en auditor van de visitatiecommissie hartelijk voor dit prettige gesprek.